

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétévi és ünnepi napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáczai-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszatérítésére vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 2 kr.

Előfizetési árak:
A kiadóhivatalban átvéve:
Egyes évre . . . 6 frt — kr.
Negyedévre . . . 1 50 —
Helyben net. post. átvéve:
Egyes évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt — kr.
Videkre postán szállítva:
Egyes évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 50 —

NAGYVÁRAD, február 16.

Nap nyugta — Keleten.

Féltünk, hogy nem csak elborult Keleten a béke napja, de le is nyugszik. Mindenki félve leste-várta, mi újabb hírt hoz a táviró. Az újság lapok kézzől-kézre jártak, hasábok referáltak a helyzetről, de a sok telegrammból alig-alig lehetett ki okosodni. A hírek egyrésze a helyzet komor voltáról szólt. más része biztatott a nagyhatalmak egyetértő határozatával, mely szerint a békét, ha kell kemény rendszabályokkal is megóvják. Hadi hajók elindításáról, katonai mozgósításról beszéltek a lapok s néha le-le csapott egy hivatalos dementi — békéltetni akarva a felizgult kedélyeket.

Mi hát a helyzet képe ma? Szedjük csak össze az eseményeket. Kréta lázong. Így kezdődtek a hírek. Ez még nem nagy baj, hiszen soha egészen nem tudta pacifikálni a sziget ország szabadságért rajongó hegyi lakóit a török uralom. Majdnem minden tavasszal leakasztották a szegről hosszú csövű puszkáikat a spha-kióták — legtisztább vérű hegylakó görögök — s amint eldördült az első lövés, talpra állottak a völgyi lakók is — és hatalmas csete-paté után csend lett megint. De az idén nagyobb szót a spha-kióták puszkája, akkorát, hogy egész Európa füle megcsendült tőle. Ennek pedig az az oka, hogy a tavalyi macedon és örmény lázadások, nagyon kiélesítették a keleti kérdést. A nagyhatalmak nem akarták megengedni, hogy az örmény mészárlásokhoz hasonló jelenetek történjenek — s mert Törökország a megígért reformo-

kat sem teljesítette, elhatározták, hogy közösen fognak örködni a lázongó népek felett.

Ekkor jöttek a hírek, hogy hadihajók indultak Kréta szigetéhez. Még ebben sincs semmi különös. Hanem egyszer csak elindul a görög flotta egy kir. herceg vezetésével s Kaneánál vet horgonyt. Ez nyílt háboru üzenet — Erópa megremült. Politikai jegyzék-váltások mennek jobbra-balra — a görög kormányt óva intik az elhamarkodástól s azt hitte a világ, hogy rendbe jött a dolog. Hanem a görögök lövöldözni kezdenek török hajóra s ezzel nyíltan megsértették a nemzetközi jogot. Ez a helyzet ma.

A börzéken óriási a derout, melyet a kontremin növel és kihasznál. A tekintélyesebb lapok intézkedést követelnek s a diplomácia elhatározó lépésre szánja magát.

Az esti órákban vett sürgöny szerint nemzetközi kombinált csapatok megszállották Kréta főbb pontjait és kitűzték a nagyhatalmak zászlait. Ezzel a hatalmak egyöntetű akciója a béke helyreállítását illetően tettekben lett proklamálva. A görög hajóhad parancsnoka elment a nemzetközi hajóhad főnökéhez mentegelőzni, s a meggondolatlan lövöldözésre vonatkozólag erősen fogadta, hogy többé nem vétkezik s az ellenségeskedést nem ismétli.

Ugy látszik az argonauták históriája fonákul üt ki az újabb kiadásban s a sarkány megeszi a hősködket. Az a két golyó pedig, melyet kilöttek a görögök, nem a török hajókat találták, hanem az egyik golyó a bécsi börzébe csapott, a másik a budapestit lötte nyomorékká —

s így valószínűleg a görögök egy keserves tapasztalattal gazdagok lesznek — a börzianerek pedig egy pár millióval szegényebbek. A furcsa háboru pedig, melyet a görögök pénz nélkül kezdtek, ész nélkül folytattak — s kudarczczal végeztek — valószínűleg elmúlik felettünk nagyobb baj nélkül. P-y.

Magyarország a deflezt lejtőjén.

A mai hivatalos lapban jelent meg a pénzügyminiszter kimutatása a múlt év utolsó negyedének bruttó bevételeiről és kiadásairól összehasonlítva az 1895. év hasonló szakának pénzügyi mérlegével. A kimutatás szerint a múlt év utolsó negyedének mérlege 773.761 frt 26 krral kedvezőbb, mint az 1895. év IV. negyedének mérlege.

Ez a kedvező eredmény azonban szánalmasan tönkre silányul, ha az egész évi eredményt tekintjük, mert ehhez az 1896-ik év mérlege 12.632.040 frt 55 krral kedvezőtlenebb, mint az 1895. év.

Daczára a számokkal üzőt szemfényvesztő játéknak világos tehát, hogy az államipénzügyek nagy garra hirdetett egyensulya mellett évről évre közeledünk a deflezt felé.

Most azonban ezt nem tekintve vizsgáljuk kissé közelebbről. Már a múlt év utolsó negyedének mérlegét s lássuk mint áll ezer papíron ki mulatott felesleg a valóságban.

Az a múlt évről maradt két millió forintos felesleg azonban nagyon leolvad, ha tekintetbe vesszük, hogy maga a millenniumi kiállítás félmillió forintot meghaladó defleztjét ebből kell fedezni, továbbá, hogy még több más felmerülő defleztnek szintén e feleslegből leendő kiegyenlítése van előirányozva. — Ugy, hogy a legjobb esetben is a kiadások a bevételeket

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZAJA.

Hangok a pusztán.

VARGA MIHÁLY juhász költeményei.

A szürös poéta életrajza alig több egy könyvesep történeténél. Jó eszü, szerény gyermek volt, ki a karczagi iskolában tanulta az írást olvasást s a vallás elemi tanait. Nem sokat tanult, de jól megtanulta azt a keveset. Megszerette az olvasást és lelke műveltté lett általa; megpróbálta az írást később és lelke megenyhült bánatában, átérzte a vallás tanát és nem tudta kétségbe ejteni, nyomorulttá tett életének szenvedése.

Szegény özvegy asszony gyermeke volt, ki egyik fiát urnak, másikat szegény embernek nevelte.

Így lett Endréből katona tiszt — Mihályból juhász. De a rang különbség nem hidegitte el a testvéri érzést s a fényes egyenruha sokszor borult a daróc szürös juhász keblére. Egy-egy ilyen találkozáskor, újabb-újabb könyvekhez jutott Mihály — s az olvasott versek, a délibábos pusztá, meghihlették lelkét.

Nagyon is megtanult érezni — s ez élte tragikumá. Megszeretett egy leányt, rajongó szenvedélylyel, igaz, mély érzéssel — s az a

leány sokkal közönségesebb és sokkal hitványabb volt, semhogy megérteni s megbecsülni tudta volna férjét.

Őt kis gyermekét és hü férjét elhagyta s egy hozzá hasonló mindennapi emberhez adta magát. Talán fel sem érte észszel büne nagy voltát, vagy romlottsága volt már szertelen, de sem férje bocsánata sem gyermekei esdeklése, nem térítették vissza bünéből. A férjét megrendítette ez a nagy csapás. Láta lábbal taposva az eskü szentségét — sárba tiporva becsületét — anyátlanná áruva a kis fészek alja öt gyermeket.

Kinek panaszkodhatta volna el szenvedését a pusztában? Kis fia kapott a. b. c. könyvében volt egy pár tiszta lap, ide rőtta fel nagy öreg betűkkel, munkában elnehezült kézzel, minden keservét. Egy-egy könyvesep minden vers, — egyszerű de végtelenül őszinte és tiszta. Nem világ fájdalom, nem nyavajgó fantázia művei az ő versei, — csak becsületét siratja — öt kis árva gyermeke jövőjén búsul, — feleségét kérdi — miért tetted ezt velünk. Tudta, hogy az ő bajára nincs többé orvosság — de tanulta ismerni az Istent s tür egy jobb élet reményében, tür gyermekeiért.

Zúduljen ellen-m a föld száz sántája
Él hitem, megvéd majd az Isten anyyala.

Pedig nagyon is érezte keservét — nem tudott attól pihenni sem:

Minden ami csak szívem vérezi
Az nekem este mind eszembe jut,
Feldnem akkor többé nem lehet
Kétes jövődöm — s a mostani bút.

Folyton neje nagy bünére gondol, mely gyermekeit is megbélyegzi:

Becsületed, mi legdrágább e világon — elvesztéd,
Lelked üdvét, mi még drágább — a kárhozatra vetéd
Öt gyermekünknek életét bünöd megbélyegezi
S egy jó férjet, ki imádot, érted adta a világot,
Megöltél, mert bünéidet szemre holtig könyvezi.

Most már megpihen bánatától, oda tért, ahol a nóta szerint oly jól esik megpihenni, — ahol nem fáj többé semmi. Öt gyermeke árvaságában egy halott apát s egy élő anyát sirat s árvaságuknál csak szegénységük nagyobb. Az ő felsegélyezésükre adták ki Chilkó plébános és Verner hírlapíró e verses kötetet. A kiállítás Békésmegye szerte elismert Kőr gyomai nyomdászt dícséri, a megható előszó, a kiadók szép munkája. A füzet Kőrös-Ladányban vagy B. Csabán a kiadóknál rendelhető meg 40 krért. Bárki olvassa e könyvet, igazi nemes élvezetet fog találni a tiszta mesterkéletlen érzést lehelő versekből — s emellett egy szegény árva családon segít.

Még egyszer melegen ajánljuk a kis füzetet olvasóink figyelmébe — jó szívükre is apellálva.

Pálffy Béla.

épen csak hogy kompenzálni fogják, ha ugyan felül nem haladják. Sietve kellett tehát közzétenni az eredményt, mert most még legalább a papíron van felesleg, pár hónap múlva pedig — a zárszámadások után már ott sem lesz.

Az egyes tételeket vizsgálva a következő szembeszökőbb adatokat találjuk:

Az államadóssági járék daczára a különféle convertálásoknak 885.969 frttal nagyobb mint az előző évben, mit leginkább a felveendő részben, már elköltött államvasuti kölcsönök idéztek elő.

A miniszterelnökség kerek 300.000 frttal került többre tavaly, mint 1895-ben, mit legnagyobb részben az ezredéves emlékek felállításának költségei okoztak. Ez tehát érthető, annál érthetlenebb azonban a fémhányászat, pénzverde, sótermelés tételei, melyek kerek harmadfele millióval okoztak nagyobb kiadást, melyek indokolásából nem éppen az ország vagyonyosodására lehet következtetni, így p. a sójövődék a kisebb fogyasztás miatt szállt alább.

Az egész évi mérleget tekintve a következő eredményt látjuk, a bevételek voltak mind a nagy évnegyedben 504.330.368 frt, a kiadások pedig 501.938.913 frt, a felesleg tehát 2.391.455 frtra rug, de már mint fentebb említettük, ez az eredmény óriási visszatét az 1895-ik évhez, midőn a felesleg 15.023.496 frtra rugott.

Ezt a súlyosan kedvezőtlen eredményt a hivatalos indokolás azzal igyekszik menteni, hogy a *mult év pénzkészletét nemcsak hogy felemésztette, de tul is terhelte* a külön törvényes felhatalmazásokon alapuló beruházások költsége, melyek közt ott vannak az államvasuti befektetések és a vaskapuszabályozási kiadások is.

Egy bizonyos azonban, hogy ha ezen súlyosan kedvezőtlen viszonyokhoz még hozzáfog járulni az államvasutaknak 100 milliót megközelítő kölcsönének kamata, mely a legkedvezőbb esetben is 5—6 millióra fog rugni s a *kvótának emelése*, mely az adóösszeg befolyására rendkívül nagy befolyást fog gyakorolni, úgy biztosra vehetjük, hogy a 15 millióról 2 millióra alászálló felesleg, ha még nem is ezen arány után indulunk, tisztességes deficitre fog redukálódni az idei év végére. A kormány mindig azt hirdeti, hogy Magyarország jóléte gya-

rapszik s nem mi vagyunk a hibások, ha az évi mérleg éppen ennek ellenkezőjét mutatja.

Mű — vita.

Magyaros szókimondással, vagyis áperthe szólva, bizony mesterséges időlopásnak is nevezhetők a földmivélsügyi minisztérium költségvetésének most folyó tárgyalását a képviselőházban. Mert miután a miniszterelnöknek úgy tetszett, hogy a kormánypárt minden pártarányt fumiáló túlsúlylyal jöjjön be a képviselőházba az ellenzék egy része a passivitás fegyverét vette elő vagyis nem tartja méltónak parlamentáris érintkezésbe és diskusszióba állani egy ilyen ellenféllel.

Ez az elhatározás aztán sajátságos egy helyzetet teremtett a képviselőházban. A kormánypárt kénytelen önmagának csinálni a vitát, nehogy a képviselő házból néma játékot produkáló színház váljék. Mert beszélni muszáj, hiszen különben nem győzné tárggyal ez a szenális kabinet.

Es botrányos is lenne, ha csak szavazásból és törvény javaslatok szövegének felolvasásából állana az ülés.

Es most különösen apropos jönne a szóvita! Ugy áll ugyanis a dolog, hogy ha a kormánypárt nem inszeníroz egy kis szóbeszédet akkor nem lehet a költségvetés tárgyalásával kitölteni júniusig az országgyűlés repertoárját, a mikorra a kormány a kiegyezési törvényjavaslatokat tárgyalatni szeretné.

Most tehát nyakra-főre iratkoznak fel a kormánypárti automat beszélők. Csodálatos volna az előzmények és az előbbiek ismerete nélkül az a jelenség, hogy a pártfegyelem által nemrégiben még halgatásra kényszerített mamelukok a kirkól az ország már szinte azt hitte, hogy beszélni is elfelejtettek, versenyezve jegyeztetik fel magukat a szólásra. Az eddigi *automát hallgatók tehát automat beszélőkké* lettek. Csak nagy varázs ereje is van annak a pártfogalomnak!!!

Ide célzott tehát a multkor a „Nemzet”, midőn általános meglepetésre a klotür ellen foglalt állást. Veszedelemes egy kétélű fegyver lenne ez a mostani viszonyok között; az önásta verembe kényszerítene bele a muszáj szónok urakat. De nagy kár is, hogy nem lehet klotürt hozni be direkt az ellenzéki szónokok ellen. Így csak el lehetne kormányozgatni még egy ideig a budai vilajetből.

Jaj tehát most a mameluknak, a ki nem zzerzett magának elég készütséget Ciceró szakmájában és nem alkalmas arra, hogy pace-maker legyen Bánffy-nak, a kiegyezés debj-jelöltjének oldalán.

— Nem kölcsönözhetne nekem egy öt frankost? Már két teljes nap óta vagyok a játékteremben és a 17-es szám még egyetlenegyszer sem jött ki. Nem bánom ha ki is nevet, de le hagyom a fejem vágatni, ha pont tizenkettőkor ezt a számot ki nem húzzák.

Lucien egykedvűen vállalt vont. Még annyi pénz sem volt a zsebében, hogy ezt a nyomorult száz, sőt oda tudta volna adni, vette hát kalapját, prêmeskabátját és egy lázbeteg sietésével rohant le a lépcsőkhöz.

Már órák óta szüntelenül havazott s az elhagyatott, emeletes házakkal bekerített utcákat egyenlő fehér takaró vona be. A tiszta sötét éjen számtalan csillag ragyogott. Daczára meleg bundájának didergett a hidegtől. Megszaporázta lépteit, mialatt fejében kétségbeesett gondolatok kóvályogtak s mindig csak az otthoni pisztolyok jutottak eszébe. Nem igen haladt még nagyon messzire midőn hirtelen szivfacsaró kép bilincselte le figyelmét.

Egy ház kapuja előtt egy 6—7 éves rongyoska burkolt leányka ült a hóval belepett padon, ki daczára a hideg időnek, elaludt. Kicsiny fejét és vékony vállait a jéghideg falnak támasztotta, lábairól félig lekopott cipője leese a hóba s egész magatartása a fáradtság és levertség bélyegét viselte magán.

Lucien egészen gépiesen nyult zsebébe, midők eszébe jutott, hogy hiszen már a játékterem szolgájának sem tudatt boravallót adni,

ORSZÁGGYŰLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, február 15.

Elnök: Láng Lajos.

Jegyzők: Teleky Sándor gr. Molnár Antal, Rakovszky István.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy, Darányi, Josipovich.

Fél tizenegy óra után Láng Lajos nyitotta meg a mai ülést. De még akkor is alig volt együtt negyven-negyvenöt honatya, a kinek elálmosító hangon jelentette Stréner Alfréd, hogy *Zichy János gróf választását igazolták*; Benke Gyula pedig zárszámadásokra vonatkozó jelentést mutatott be s akkor egy érdekes javaslattal állott elő Wlassics miniszter: *az egyetemek részére szükséges telkek vásárlása tárgyában*.

A napirendhez, a földmivélsügyi tárcához Pulszky Ágost szólott. Bánffy báró átjött a szélsőbalra és Komjáthy Bélával beszélgetett, a ki aztán fölratkozott szólásra. Pulszky beszélt az *általános mezőgazdasági válságról*, a mely hazánkban is érezteti hatását, a melylyel nagyon helyesen, a magyar parlament is foglalkozik. Neki az a szent meggyőződése, hogy a buza árának hanyatlása nem volt oly nagy veszedelem, ha *általános bajok* nem javulnának hozzá. Azután a mezőgazdaság állapotáról beszélt *általános* figyelemtelenség közepette.

Nagy sokára, déli tizenkét óra után befejezte beszédét és Komjáthy Béla tette meg azt a szolgálatot a kormánynak, hogy fel szólalt s hozzájárult a *kormánypárti obstrukcióhoz*.

Pulszky folyt. A szocializmus ellen a törvény szigorát kell alkalmazni, de anélkül, hogy rendkívüli intézkedésekre szükség volna. A költségvetést elfogadta. (Helyeslés jobbról.)

Komjáthy Béla: Azt fejtegeti, hogy az alkotmány helyreállítása óta 9 magyar gazda terhei jövedelmével szemben roppant aránytalanságban nőttek. A községi és pótdadó, az állami adó, a visszabályozás terhei, a jelzálogkölcsönök, melyek 205 millióról ma 1500 millióra emelkedtek s ehez a tűz- és jégbiztosítások, — mindezek oly óriási terhek, melyekre elmondhatjuk, hogy a véromlás bekövetkezése nélkül el nem bírhatja a magyar gazda. (Zaj van! a szélsőbalon.) — Elsorolja, hogy mennyi *latifundium a holt kézen* levő birtok van összetömrölve egy kézben, így egyes községeknel, magnásoknál és különösen az egyház kezében. (Ugy van! a szélsőbalon) és arra a konkluzióra jut, hogy a *hibázománnyokat* a magyar faj fentartása érdekében el kell törölni. (Zajos hefyeslés a szélsőbalon.)

Az aranypénz.

Irtá: COPPÉE FERENCZ.

Midőn a bankár Lucien de Hem utolsó száz frankját is beseperte s Lucien felkelt a Roulette asztala mellől, hol kicsiny vagyonának legvégső maradvékát is elvesztette, úgy érezte, hogy feje szédül és a föld inogni kezd lábai alatt.

Félig kábultan vánszorgott a játékterem oldalai mellett elfutó széles, bőrpárnázatu padhoz s néhány pillanatig öntudatlanul nézett azon átkozott helyre, hol ifjusági legszebb éveit elfecsérelte, megismerte játék társainak kihevílt és a villanyreflektoroktól megvilágított arczeit, hallgatta a zöld asztalra lehulló aranyak könnyű nesztét, egyszerre érezni kezdte a szörnyű tudatot, hogy teljesen tönkre ment. Eh, mondá, van még otthon két revolverem, melyeket atyámtól örököltem s aztán fáradtságtól kimerülve mély álomba merült.

Midőn felébredt, pillantása a fali órára esett, s látta, hogy majdnem egy fél óra óta alszik már. Legyőzhetetlen vágy szállotta meg, hogy egy kis fris éjjeli levegőt szivjon. Az óra 3/4 12-öt mutatott. Midőn éppen felemelkedett, hogy távozzék, az öreg Dronsky, egy hamisítatlan orosz, kit minden éjjel itt lehetett látni a játékbarlangban, lépett hozzá és néhány szót mormogott:

de ő ösztön szerű számalomból megkapva, közelebb lépett mégis a gyermekhez s valószínűleg karjaira vette volna, hogy éjjeli szállást keresen számára, ha éppen e pillanatban nem esett volna tekintete egy a hóban fekvő cipőben csillogó fényes tárgyra.

Lehajlott — egy Louisd'or egy arany volt! Bizonyosan valami könyörületos lélek arra felé jártában észrevette az alvó gyermeket s titkon ezt a gazdag alamizsnát dobta a leány cipőjébe, hogy az felébredve bizzék az isteni Gondviselésbe ezután is.

Egy arany. Ez a kis koldus leány részére egy egész sor nyugalmas kellemes napot jelentett. Lucien éppen fel akarta ébresztetni a kicsit, hogy ezt a váratlan szerencsét tudassa vele, midőn képzeletében úgy tünt fel neki, mintha egész közelből hallaná az orosz erős hangját:

— Már két teljes napja vagyok a játékteremben és a 17-es szám még egyetlenegyszer sem jött ki, de vágják le a nyakamat, ha pont tizenkettőkor e szám ki nem jön.

A fiatal 23 éves embert ki egy régi tisztessé családból származott, melyre a becsstelen tettnek még csak árnyéka sem fért, egy szörnyű gondolat szálta meg, önkénytelen vágytól elragadva, gyorsan körülnézett és miután meggyőződött, hogy senki sincs a közelben, reszkető kézzel kivette az aranyat a cipőből.

Aztán gyors léptekkel rohant vissza a ső-

Fejtegeti ezután, hogy Magyarország talaja milyen alkalmas arra, hogy teljes közgazdasági politika mellett nagy anyagi eredményeket érjünk el. Különösen gabonaszeműekben, így leginkább búzában, továbbá borbán és dohányban excellálunk. Igaz, hogy szőlőnket megette a filloxera, búzákat korlátozza a kül- földverseny, a dohánytermelést pedig elvonják tőlünk. Ha megszüntetnék a dohány monopóliumot, azt a 28 milliót, melyet ezuton nyer az állam, bőven bekapnánk más uton. De hát ezt nem tekintjük a közös vámterület miatt.

A cukoripar is Ausztriának hozza a hasznát. Statisztikai adatokból kimutatja, hogy 5 év alatt közel 4 millió forint veszteségünk volt a téren a közös vámterület miatt. — A rozstermelést az osztrákok nálunk mesterségesen leszorították, úgy hogy kénytelenek vagyunk Ausztriából hozatni a szesztermékek egy részét.

Szól ezután az állattenyésztésről és ezzel kapcsolatban az állategészségügyről s konstataálja, hogy a vendéglősök Budapesten a húst Bécsből hozzák. Nem tudja, mi az oka, olcsóbban kapják-e, de tény, hogy így van s felhívja rá a miniszter figyelmét. Az elősorolt bajokért a kormány felelős s azért a költségvetést nem szavazza meg. (Zajos éljenzés a szélsőbalon.

Öt perc szünet.

Utolsó szónok Juris volt, a ki élesen kikelt a bürzeánerek és a román buza ellen. Ezzel az országgyűlés véget ért.

Mikor a tisztviselők nem értenek egyet.

— Főmérnök és főszámvevő. —

A nagyvárad vízmű építéséhez annak idején Nagyvárad városa kiküldte állandó szakértő felügyelőül a város részéről az akkori mérnököt Orbán Ignácot. Az építés egész folyamán teljesítette is megbízását Orbán Ignác s felvette a fizetés mellett állandóan a külön napdíjat, dacára, hogy más oldalu működést a város érdekében nem fejtett ki. Ezen azonban legfeljebb gondolkozni s a »mult időket« és a mult embereket lehet hibáztatni, mert Nagyvárad város jelenleg is érvényben levő szervezeti szabályzata alapján lett minden krajczár kifizetve. Hibás a szervezeti szabályzat.

Hiszen más dolgok is történtek a szabályrendelet hibája folytán, a mely megengedi a napidíj és utazási költség felszámítása mellett még a szállóda i kontók felszámítását is. Így kerültek a városi pénztár elé kifizetés vé-

gett olyan számlák, a mikor két tisztviselőnek (egyik 3, másiknak 4) összesen hét napi budapesti kiküldetése 360, szóval háromszáhatvan forintjába került a városnak.

Ennek az, ismételjük, miniszterileg jóváhagyott szabályrendelet alapján, eddig követett eljárásnak abszurditását maga a tanács is belátta s a szabályrendelet revíziójánál az ilyen költség számítások érvényességét törölte. Gondoskodott azonban tisztességes és sokkal realisabb napidíjakról, a melyből a kiküldött s a város érdekében fáradozó tisztviselő tisztességesen fedezhesse kiadásait.

A tűzér kaszárnya építéséhez a város részéről állandó felügyelőül Csordacsics Ferencz lett kiküldve. Hogy miként teljesíti kötelességét, arról annyit már szakértőktől hallottunk, hogy külön szakembert és lelkiismeretesebb közeget alig kapott volna a város.

A főfelügyeletet azonban csak Nagyvárad város főmérnöke teljesítheti. Teljesíti is.

Az időnkénti szemlékért azonban a mit a főmérnök teljesített, felszámította a külön díjazást.

Igy került még az év elején egy beadvány a városhoz, amelyben Busch Dávid főmérnök felszámítja, hogy mintegy száznegyvenszer (pontosan a számra nem emlékszünk) kintjárt felülvizsgálaton a tűzér laktanyánál, azonkívül huszonnévszer megvizsgálta a város víztelepét. Ezekért a szolgálatokért, egyenkint 2 forinttal számítva, háromszáz egynehány forintot kér kiutalni.

A beadványt, vagy inkább számlát Ragány János főszámvevő nem találta kifizethetőnek, mert véleménye szerint ezek a munkák összefüggenek a teendőkkal.

Busch Dávid főmérnök azonban ujjalag kérelmezi az összeg kifizetését. Ezen újabb beadványában felhossa, hogy ilyen külön díjazások eddig is ki lettek fizetve, anélkül, hogy észrevételeket tett volna akár a főszámvevő, akár a tanács. A beadványnak némi tekintetben személyi része is van, de nem ez oldalról, hanem általában igen érinti a beadvány a főszámvevőt, aki, reméljük, megfelelő kadenciát fog is találni a beadványra. Hogy az ügy végleg mikor és miként fog eldőlni, reá bizzuk a tanácsra.

Egyet azonban sajnálattal látunk, hogy a városházán nincs egyetértés a város főbb tiszt-

viselői között. Ennek színtomáit régen láttuk, de egy idő óta hatványozott mértékben tapasztaljuk.

Hogy a kényesebb és legtöbbször személyi dolgokat miért kell megörökíteni a városi levéltárban, nem értjük, mikor a napi kényesebb ügyeket könnyű szerrel és egy kis jóakarattal el lehetne intézni.

Ne értessünk félre. Nem azt mondjuk ez által, hogy a betérjesztett számlákat bírálathoz nélkül fizessék ki, hanem egymást felvilágosítva, úgy intézzék a dolgot, hogy tömeges aktákkal ne kelljen a tanácsnak ilyen ügyekben foglalkozni. Elég ügye-baja van a tisztviselőknek a polgárság dolgaival.

Ami a vízmű telepnél teljesített szemléket illeti, a szabályrendelet szerint ezért joggal követelheti, már az eddigi gyakorlat alapján is a főmérnök a díjazást, de a laktanya időnkénti szemléje — szerintünk is hivatalból folyó kötelessége a főmérnöknek, annál inkább, mert az a város belterületén épül.

A hírlapírók hangversenye.

— Február 24. —

Bizony nehezünkre esett régen meg nem irni már a mi hangversenyünk fényes sikerét, mely fényét már most egy héttel a hangverseny előtt előre veti. De nem akartuk megütni a reklám nagy dobját fölöslegesen, mert a közönség érdeklődése már is oly óriási, hogy talán a miatt aggódunk, — hogy nem szolgálhatunk majd jegyekkel mindazoknak, a kik az estélyen részt akarnak venni, lévén a »Fekete Sas« nagyterme ez alkalomra megdöbbszöntően kicsi.

Az előjegyzéseket ugyanis oly nagy számban eszközölték már eddig is, hogy ma már csak igen kevés jegy áll rendelkezésre a rendező bizottságnak.

Ugy az előjegyzett, valamint a még elő nem jegyzett jegyek ma délelőtt 10 órától 1 óráig válthatók ki Láng Józsefnél, a szövetség pénztárosánál a »Nagyvárad« szerkesztőségében.

Azonban az anyagi sikeren kívül, mely immár biztosítva van, erősen bizunk az erkölcsi sikerben is, a mennyiben reményt nyújthat erre a következő főbb vonásaiban eddig megállapított programm:

S borzálammal veszi észre a félig nyitva lévő szempillák alatt azt a megüvegesedett elettelem szemeket.

Irtózatossá sejtetem villantát agyán. Száját a leány ajkához tapasztotta. A leány már nem lélegzett.

Mialatt ő a koldusgyermek aranyával egész vagynát visszanyeré a szegény menedéknélküli gyermek meghalt, meghalt a hidegtől.

Hasztalan kapott Lucien levegő után, összeszorult torkából semmi hang sem jött ki, erőlködött. s felébredt nehéz álmából a játék terem padján ülve hol éjféltől elaludt, s hol a könyörület szívé szögét nyugodni hagyta.

Az ablakon át a pirkadó deczemberi nap halvány sugara szűrődött be. Felkelt, felhuzta óráját, ment egyenesen a sorozó irodába s besoroztatta magát az afrikai önkéntes vadászcsapathoz.

Lucien de Hem ma hadnagy; fizetése csekély, de elegendő egyszerű élet módjához. Azóta soha sem nyult a kártyához. Ugy látszik egy kis megtakarított pénze is van már, mert egy nap egy barátja látta Algírban midőn egy kis koldus spanyol leánynak alamizsnát adott. Megakart tudni mennyit adott neki. A kolduló leányhoz lépett Lucien egy aranyat nyomott a kis koldus leány markába.

tét barlangba. — Két-három ugrással fent volt a lépcsőkön, ökleivel betaszította a sötét szoba ajtaját és éppen abban a pillanatban lépett be a terembe, midőn az óra 12-öt ütött.

Az aranyat a zöld asztalra dobta és felkiáltott.

— Az egészet a 17-esre!

A tizenhetes nyert.

Egy könnyű mozdulattal visszatolta a nyert 36 aranyat a veres színre.

A veres szín nyert.

Ott hagyta a 72 aranyat a veresen és újra nyert. Másodszor harmadszor ismételte hasonló szerencsével a játékot. Egy egész halom arany pénz és bankjegy hevert már előtte. Elhatározta, hogy szétugraszítja a bankot. Bármit is tett meg nyert. Hallatlan, megfoghatatlan eset. Az ember azt hitte, hogy a roulette kis elefántcsont golyócskája a játékos pillantásaitól magnetizálva van, és azért engedelmeskedik oly készségesen paráncsolójának.

— Pár perc múlva Lucien nemcsak visszanyerte az napi veszteségét, de a pár év alatt lassanként eljártzott vagyonát is.

Izgatottságában egészen elfeledte prémes köpenyét letenni, immár pedig minden zsebe tele volt tömve aranyakkal és bankjegyekkel. Teli marokból dobálta az aranyakat a játék asztalra, s nyert, nyert folytonosan.

Szívében azonban pokoli hőséget érzet, midőn a szerencsétlen kis koldus leányra gon-

dolt ki ott künn a fagyon alszik s kit ő meglapott.

De hiszen még ott van, ott kell lennie! Mihelyt az óra egyet üt, esküszöm, elhagyom a játéktermet. Akkor karjaimba veszem, haza viszem magamhoz s meleg ágyat készítek számára. Majd felnevelem egész életében gondoskodom róla s úgy fogom szeretni mint tulajdon gyermekemet.

Az óra egyet ütött majd még egy negyedet de Lucien még mindig a játszó asztal előtt ült.

Végre közel 2 óra előtt a bankár felkiáltott: pénztára üres.

A bank pénztár üres a játéknak vége. Lucien felugrott. Kiméltetlenül taszította el az őt körül övező játékosokat, kik irigy szemekkel követték őt, s rohant le a lépcsőkön, hogy a kis leánykához siessen. — A gázlámpa sápadt fényénél már észrevette az alvó gyermeket.

— Hála Istennek még itt van.

Hozzálépett és megfogta kezét.

Ah, mily hidegek voltak.

Karjaiba vette a gyermeket, kinek feje hátrahanyatlott, a nélkül, hogy felébredt volna. Milyen irigylésre méltó álma van a kicsikének.

Melléhez szorította, hogy kissé felmelegítse. Sajátságos nyugtalanságtól ösztönözve meg akarta csokolni szemét, hogy felébressze.

1. Katonazene: Nyitány.
2. Prolog. Irtá: *Fehér* Dezső; szavalja *György* Ilonka a kolozsvári nemzeti színház tagja.
3. Coppé. A kovácsok strájkja szavalja *Gál* Gyula a Vígsház tagja.
4. *Rontai* Boriska az arad-nagyvárad színházak soubrette énekesnőjének éneke.
5. *Eleven Ujság* a következő rovat és szereposztással:
Vezérezik: Dr. *Várady* Zsigmond. Tárca: *Lovassy* Andor. Társadalmi czikk: Dr. *Vucskics* Gyula. Országgyűlés: Dr. *Décsi* Géza. Borgis: *Fehér* Dezső. Hírek: *Halász* Lajos. Hírek utáni czikk: *Kerényi* Miklós. Tudomány, irodalom: Dr. *Bodor* Károly. Színház, művészet: *Szalóki* Elek. Egyletek: Dr. *Adorján* Ármán. Közgazdaság: Dr. *Sarkady* Lajos. Táviratok: *Vidosits* Gyula. Hymen és gyászrovat: *Nagy* Endre. Nyitány: *Adorján* Emil. A nyomda: *Láng* József. Hirdetések: *Laszky* Ármán.

Tíz perc szünet.

6. Katonazene.
7. Monolog. Előadja: *Deli* Emma, a vígsház tagja.
8. Magyar dalok. *Hamza* Gyuszi kíséréte mellett előadja: *Örlei* Flóra.
9. Epilog. Irtá *Lovassy* Andor, előadja *Me-gyery* Dezső, a kolozsvári nemzeti színház igazgatója.

Nagyjában ez a műsor váza, a melyen kívül még egyéb meglepetésben is törí fejét a rendezőség. Azt hisszük azonban, hogy már a főbb műsor is méltán igényt tarthat a közönségnek most tapasztalható nagy érdeklődésére.

A hangverseny kedélyes befejezése lesz az a *bohème bankett*, a melyet a közreműködő vendégek tiszteletére rendezünk és a melyre tisztelettel meghívjuk a hangversenyen résztvevő publikomot.

Felülfizetéseket természetesen köszönetfogadunk és hírlapilag nyugtázunk. A helyárak következők: Zártszék 3 frt. Földszinti ülőhely 2 frt. Karzati ülőhely 1 frt. Földszinti állóhely 1 frt. Karzati állóhely 50 kr.

A szövetség javára már eddig is szép számmal gyűltek be a felülfizetések. Ezeket a hangverseny után fogjuk nyugtázni. De jelentkeznek örvendetes módon a pártoló tagok is. Ujabbán:

Huzella Gyula

Felser Antal

és *Löwy* Ignác

jelentkeztek pártoló tagokul három—három évre öt forintnyi tagsági díjjal.

UJDONSÁGOK.

* **A kath. kör tanezestélya.** A kath. kör végülmi bizottsága tegnap tartott ülésében elhatározta, hogy a kör hangversenynyel egybekötött táncmulatságát márczius hó elsején fogja megtartani a részletes programot már a legközelebbi napokban közrebocsátják a meghívókkal együtt. A rendkívül élvezetesnek és fényesnek ígérkező estély bizonyára kitűnően fog sikerülni, a menyiben, dacára, hogy még a meghívók ki sem bocsátattak, már is városunk legelőkelőbb családai megígérték eljöveteleket. — A mulatság a kör apáca-utcái helyiségében lesz megtartva, melynek ez alkalomra összes termet a közönség rendelkezésére bocsátják. Meleg étellekről és hideg buffetről egyik legelőkelőbb vendéglősről, a cukrázáról pedig Alacs és Richter helybeli elsőrangú cukrász fognak gondoskodni. — Közelebbi részleteket pár nap múlva közlünk a mulatságról.

* **Uj anyakönyvvezetők.** A belügyminiszter a körös-szegi anyakönyvvezetői kerületbe *Hrabovszky* István jegyzőt, a rojtiba *Amáczy* György körjegyzőt, a h.-bagosiba *Fibik* István jegyzőt, a csokalyiba *Kovács*

István körjegyzőt anyakönyvvezetővé; — a furtai anyakönyvi kerületbe *Szegő* Lajos tanítót, a b.-félegyháziba *Nagy* József tanítót, a székelyhidiba *Máté* Gyula jegyzőt irnokot, a b.-ujfaluiba *Takács* Sándor okl. jegyzőt, a nagy-létaiba *Várnay* Ármán aljegyzőt, a váncsodiba *Lakatos* Mihály postamestert, az ottományiba *Huszar* Sándor tanítót anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki.

* **Uj regényünk.** Lapunk mai számában egy új regény közlését kezdjük meg, melynek szerzője a jelenlegi franczia regényírók egyik legjelesebbike *André* *Theuriet*, kit csak nem régen választottak be a franczia akadémia tagjai közé. *Theuriet* regényeinek fő vonzó erejét nem a bonyolult mese-szöveg, hanem a leírások szépsége s a bájos nyelvezet képezik inkább hisszük, hogy a »*Rabszerelem*«, mely egy kedves idyllikus kis történet, olvasóinknak néhány igen kellemes órát fog szerezni, mert a nagy franczia regényíró minden kiváló tulajdona teljes mértékben érvényesül benne.

* **Kinevezés.** Ritoók Zsigmond, a nagyvárad kir. tábla elnöke *Zéh* József végzett joghallgatót a nagyvárad kir. tábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

* **Utazás Egyiptomba és Szentföldre,** melyet a nagyvárad kereskedelmi akadémia igazgatója hónapok óta folyó kitarító munkával előkészített, csakugyan megvalósul. Márczius 24-én indul Budapestről egy előkelő társaság a nagyszabású és minden részletében érdekes utra, melyet még eddigélig alig sikerült Magyarországon egybegyűjteni. Márczius hó elején közelebb lesz az utasok teljes névsora. Addig is az eddig jelentkezett befizetőknek következő statisztikáját közölhetjük: 2 gróf, 4 báró, 7 nagybirtokos, 2 kanonok, 3 esperes-plébános, 11 kereskedő, 2 gyáros, 2 bíró, 4 ügyvéd, 4 gyógyszerész, 3 magánzó, 21 előkelő hölgy, 5 tanár, 15 akadémikus. Jelentkezések, — mint értesülünk, — folyton elfogadtatnak s a nagyvárad kereskedelmi akadémia igazgatóságához, befizetések pedig Nagyváradra a Bihar-megyei Takarékpénztárhoz küldendők.

* **A közkórház ápolási díja.** A belügyminiszter megküldötte a nyilvános jellegű kórházak ápolási díjának jegyzékét, amely szerint a Nagyváradon fennálló Bihar-megyei körrókházában az 1897. évre megállapított napi ápolási költség 81 kr. Általában az országban és így nálunk is, évről-évre emelkedik az ápolási költség díja.

* **Bumszti a Safrád ház helyén.** A város meg van akadva a Safrád-házzal; nem tudja értékesíteni s ott hever a romszerű épület, kidülni kívánczó hosszú kőfalával a járó-kelő közönség félelmére. Nagyvárad városa eredetileg a színház céljaira vásárolta meg a rozoga épületet; de ez a terv nem jutott be. Azóta próbálkoztak, hogy bazárak építése által értékesíti a város a telket. Ez sem sikerült. Most egy új beadvány van a város előtt, a melynek a teljesülésében nem igen bízunk. *Guttman* Albert beadványt intézett a városhoz, a melyben kéri, hogy építtessen a város részére egy kávéházat és sörházat a Safrád-ház helyére. A földszinten diszes kávéházat és ezzel kapcsolatban a fővárosi pincze-mulató mintájára egy diszes sörházat a pinczében. A helyiségeket 15 évi tartamra bérbe venné s hajlandó értékévi 700 frt bért, vagy a város által befektetett tőke 10%-át fizetni. Ezzel *Guttman* olyan helyiséget akar Nagyváradon, a melyen a vidéken még nincsen; a világításra nézve a villanyt köti ki. Az építésre azonban kiköti, hogy a helyiségek egy év alatt készen legyenek.

* **Jótekonyság.** Emlékezni fognak még rá olvasóink, hogy tavaly télen a lap hasábjain könyörödományokat gyűjtöttünk egy nagyvárad inséges család számára. — Az idén nincs is nagy telünk és mégis újból bekopogtatott a szegény család hajlékába a legnagyobb zsar-

nok — az éhség. Hiába! munka nincs, a család nagy (9 tagu), a munkabér csekély! Ujabb gyűjtéssel nem akartuk zaklatni a lapok olvasóit, mivel tudjuk, hogy jótekonyságuk amugy is nagyon igénybe van véve. E család pártfogoltja, kinek felkérésére tavaly megindítottuk a gyűjtést, oda fordult tehát, a honnan még egy szegény sem jött el alamizsna nélkül. A tegnapi napon a szegény éhező család számára *Dr. Schlauch* Lőrincz bíbornok-püspök 20 frtot, báró *Königswarder* Herman pedig 30 frtot adományozott. »Boldog a gazda, ki a szegényen könyörül, mert az Urnak ad kölcsön és az jutalmát megadja neki.« (Péld. 19. 17.)

* **Egy kanonok halála.** *Kokas* József kanonok, a győri káptalan nagy prépostja hét-főn délután meghalt. Az elhunyt főpap, a ki életében is a szegények valódi atyja volt, 80.000 forintot hagyott jótekonny czélokra s 80.000 forintot a csornai iskolára. Temetése ma lesz.

* **Egy kis formahiba.** Az új mezőrendőri törvény életbeléptetésével a nagyvárad szőlősgazdák megalakították az elmúlt évben a nagyvárad hegyközséget. A hegyközség rendtartását, a törvény szellemében el is készítették, de némi formahibát követtek el a jóváhagyást illetőleg. A rendtartást egyenesen felküldték a földmivelésügyi miniszterhez. A miniszter most azzal küldte vissza a rendtartást, hogy első sorban a tanács vegye a rendtartást érdemleges bírálat alá s ha jóváhagyta, terjeszse fel megerősítés végett.

* **Nemzetközi értekezlet a pestis ellen.** A Velenczében a pestis ellen alkalmazandó óvó rendszabályok megállapítása végett ma megnyitandó nemzetközi értekezletre a muzulmán mekkai zarándokok révén érkeztek Bosnyákország és a Hercegovina is küldenek szakértőket az osztrák-magyar képviselői keretében. És pedig, mint lapunknak Szerajevéből jelentik, kiküldetést nyertek *dr. Kobler* Géza a szerajevói országos kórház igazgatója és *dr. Karlinski* Jusztin gracsaniczai járási orvos, aki a bosnyák-hercegovinai országos kormány megbízásából először kísérte a bosnyák muzulmán zarándokokat Mekkába.

* **Pályázat körorvosi állásra.** A beéli körorvosi állásra pályázatot hirdet a főszolgabíró. Kérvények márczius 19-ig a beéli főszolgabíróhoz adandók be; a választás márczius 29-én lesz Beél községben.

* **Fánye Tógyer hősködése.** Ez a jónevű csavargó minduntalan gondoskodik valamiről, csak hogy gyakrabban hirt adhasson magáról. Tegnap bement egy kocsmába s borokat vett s aztán kért vissza adni egy tizesből. Visszakapott, de a kocsmáros nem látta többé sem a visszaadott pénzt, sem a tizest. Elillant s később nagyteleki utcán *Davola* Ödön mészáros legényel összetűzött és óriási botrányt követett el. Megtámadta az elősiető rendőrt és nem akarta követni a rendőrséghez. Valósággal czepleni kellett ennek a jól öltözködött csavargót. Hatóság elleni erőszak és sikkasztás miatt, ma átkísérik az ügyészséghez.

* **Nagy fa lopás a hegyköz-ujlaki erdőben.** *Stenberg* Géza fogyivásárhelyi lakos észrevette, hogy hegyközujlaki erdőjéből, több mint 2000 frt értékű tűzi és dongafa hiányzik. Pár nap előtt az erdőkerülő észrevette, hogy ezek a fák *Gobb* Károly és *Papp* Lőrincznél vannak lerakva, ámbár legnagyobb részét már eladták. A nagyvárad rendőrség aztán észrevette, hogy a nagyvárad piacra hozták. Egy néhány szekeres beismerete, hogy *Gobb* és *Papp* Lőrincz fái. A rendőrség megkeresése folytán elcsípték az illetőket.

* **Életveszélyes csavargó** cím alatt lapunk vasárcapi számában egy közlemény jelent meg a fenti cím alatt, melynek valódi tényállása a következő: *Szántai* Ferencz jelentést tett a rendőrségnek, hogy *Fábri* János édes atyját megtámadta és életveszélyesen fenyegette. Így nem Szántai Jánost támadta meg mely tévedést utólag helyre igazítjuk.

* **Talált okmányok.** Körös-Tarjánba való Rézik nevű egyén tulajdonát képező három darab okmány találtatott, tegnap délelőtt a kis piacon. Tulajdonosa e fontos okmányokat átveheti a rendőr kapitányi hivatalnál.

Cirkusz: Ma lesz a bemutatkozó estélye a Volpi által szerződötett Kőnyöt féle lovatársulatnak, mely alkalommal egy rendkívüli műsor lett összeválogatva s valóban érdemes a pártfogásra már csak azért is, mert többnyire oly művészei vannak, a melynek még eddig Nagyváradon nem voltak láthatók, miért is felhívjuk t. olvasóink b. figyelmét a mai előadásra.

Német kritika Tisza István agrárizmusáról.

A Deutsche Tagészeitung legutolsó számában a következőket írja:

Tisza István szükségét érezte annak, hogy a mezőgazdasági termékek árának hanyatlásáról és a baj gyógyszeréről elmondja véleményét. Tisza Istvánnak az alkalmat az agráriusoknak a budapesti nemzetközi gazdakongresszuson kivívott sikere teremtetette meg. A ki e sikerről eddig kicsinylőleg vélekedett: azt most Tisza István könyve jobb véleményre bírja. A hatás, a melyet különösen a német agráriusok meggyőző fejtegetései Tisza István honfitársaira tettek, adta az író kezébe a tollat. Attól fél Tisza, hogy a magyar gazdák még agráriusok is lehetnének s hogy ezt a veszedelmet elhárítsa, írta meg könyvét. A ki az idevágó irodalmat némileg ismeri, s a ki arra van ítélve, hogy a szabad kereskedelmi s a börze-sajtót olvassa, annak kevés ujját nyújt a Tisza könyve.

Eppen ezért egészen szükségtelennek tartjuk, hogy az oly gyakran megczáfolt álokoskodásokkal s közhelyekkel behatóbban foglalkozunk. Tudvalevőleg az agrárkongresszuson az a meggyőződés érvényesült, hogy tultermelésről szó sem lehet. Tisza István még hisz a tultermésben, hanem azzal a csefogatással él, hogy kéz alatt a tultermés fogalmát felcseréli a fogyasztási helyeken való tulkinálattal. Magától értetődik, hogy ez a tulkinálat csakugyan meg van, csak hogy az a punctum saliens, hogy a mint ezt már Hammesfahr kimutatta, a tulkinálatot a börzejáték és a határidőüzlet teremti meg.

Tisza a továbbiakban küzd aunk az igazságával, hogy az aranyvaluta részben szintén oka a gabona árcsökkenésének. Itt is csefogatással dolgozik, a mennyiben olyan állításokkal küzd, a melyeknek nincs gazdájuk. Senki sem állította, hogy minden árura nézve konstataható az árcsökkenés, s azt sem állította senki, hogy ennek kizárólag és egyedül az aranyvaluta az oka. Az ellen pedig, hogy ennek a két oknak nagy része van az árcsökkenésben, semmi meggyőzőt sem tudott felhozni. Tisza ma ellensége a kettős valutának, de követeli, hogy jelenleg Magyarországon az aranyvaluta teremtesse meg. Nagyon felületesen szól Tisza az árképződésről és a spekulációról. Ha összehasonlítjuk a belga gabonakereskedők ismert dolgozatát a magyar politikus munkájával, abban kiváló szakismeretet, ebben pedig ennek az ellenkezőjét találjuk. Már az is jellemzi Tiszát, hogy azt írja, hogy azok szidják legjobban a börzét, a kik veszthettek. Felületesebben erről a mozgalmról beszélni nem lehet. Ezenkívül azzal igyekszik a magyarországi börze-ellenes mozgalmat diskreditálni, hogy reakzionáriusnak bélyegzi. Ilyen »Schlagwortokkal« ma már értelmes emberek nem dolgoznak, épp oly kevéssé, mint a manchesterianus közhelylyel, hogy az állam szabad polgárainak gyámja nem lehet. A határidőüzlet előnyeiről a taposott közhelyek majdnem szó szerint jelennek meg Tisza dolgozatában, a határidőüzlet már megszokott összetévesztésével az egészséges szállítási üzlettel.

Csakugyan ma érdemes ezeket a régen megczáfolt tévedéseket vita tárgyává tenni, mert Tisza azokat mint igazságokat állítja elő. Szerinte az árak lenyomását csakis a közlekedési eszközök szaporodása idézi elő, az ő véleménye szerint csakis az agrárvédvámok rendszerében van az orvosság. De mivel a védvámok hatása csak akkor érvényesülhet, ha a védett terület gabonát nem exportál, azt követeli, hogy ujjíttassék meg Ausztriával a vámszövet-

ség s ezzel a mezőgazdasági vámrendszer egészítessék ki. Ezzel a speciális magyar kérdéssel mi nem foglalkozunk.

Végül pedig a német agráriusok ellen intézett támadására Tisza Istvánnak a »Bund der Landwirthe« lapja így válaszol:

»Ha Tisza eszélyes lett volna, el kellett kerülnie ezeket a gyanus Schlagwortokat. Magyar honfitársai még sem annyira ostobák, hogy a lólábról észre ne vennék, hanem ezért ez őket le nem hangolja. Tisza könyvének a hatását maga rontotta le s bennünket felmentett attól, hogy bebizonyítsuk, hogy munkája pártpolitikai irányzatnak szolgál.«

MULATSÁG.

Estély özv. Gerliczy Félixné bárónénál. Előkelő, szép közönség gyűlt össze hétfőn este özv. Báró Gerliczy Félixné vendégszerető házában. Özv. Gerliczy Félixné, Des Escherolles K. Sándorné, Szegedy Györgyné, és báró Gerliczy Ferenczné végezte a háziasszonyi tisztet s valósággal elragadták a közönséget lekötözö szíveségükkel és vendégszeretettelükkel. Az estélyen jelen voltak:

A s s z o n y o k: Özv. br. Gerliczy Félixné, Des Escherolles Sándorné, Szegedy Györgyné, Báró Gerliczy Ferenczné, Pokorny Hermáné, ifj. br. Rottenhal Béláné, dr. Márkus Lászlóné, Br. Szokoll Vilddburgné, br. Stipsicsné, Cziffra Geróné, Renuz Alfrédné, Enhuber Frigyesné, id. Báró Rottenhal Béláné.

L e á n y o k: Báró Podmaniczky Emil, Des Escherolles Kruspér Laura, Szegedy Gina és Irma, Pokorny Marilna, Cziffra Fanni és Irma, Miss Masson.

A város előkelő férfiai közül jelen voltak: Des Escherolles Kruspér Károly és Sándor, Szegedy György, Pokorny Hermann, báró Gerliczy Ferencz, id. báró Rottenhal Béla, ifj. báró Rottenhal Béla, Renuz Alfréd, dr. Márkus László, báró Stipsics István, Cziffra, Gerő, Faliczky Viktor, Enhuber Frigyes, Gottl Károly.

Ezekon kívül több előkelő fiatal ember köztük ifj. Des Escherolles Sándor, dr. Bozóky Kálmán, Bakats Béla stb. továbbá a helybeli helyőrség számos fiatal tagja vett részt az estélyen, mely kitűnő hangulatban folyt le s csak a reggeli órákban ért véget.

A zenét Ha m z a Gyuszi zenekara szolgáltatta.

A remekül sikerült estélyen a hölgyek fényes bálj toilletében jelentek meg s elragadó színt kölcsönöztek a mulatságnak. A vendégek mindenütt, a háziasszonyok meglepő szíveségével találkoztak, mi nagyban hozzájárult az elért siker teljességéhez.

Ejfélikor pompás buffet volt s egy órai szünet után, reggelig folytatták a táncot.

Katholikus bál Margittán. A margittai katolikusok f. hó 28-án, zártkörű és fényesnek ígérkező jótékonycélu táncmulatságot rendeznek. Az erre kibocsátott díszes meghívó szövege a követbezőképpen hangzik: Meghívó. A margittai róm. kath. egyháztanács által 1887. évi február hó 28-án iskolája javára a Nagy-vendéglő termeiben tartandó zártkörű táncmulatságra czimzett urat és b. családját tisztelettel meghívja az egyháztanács nevében Hirschmann Konrád elnök, Henger Viktor alelnök. Rendezők: Alb János, Bakos József, György László, Horváth Lajos, Stürger János, Sztán Dániel, Zakar Kálmán, Zakal Károly, Zách József, Bukovics János, Egeresi Gyula, Illés Ferencz, Illés József, Hintalan László, Okvart András, Sána Gusztáv, Szabó Sándor, Szabó József. Belépti díj személyenként 1 korona. Kezdeté este 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak.

A „Gazdakör“ bálja. Ezen ifju testület életképességének azzal is meggyőző jelét adja, hogy már fennállásának első esztendejében megtartja az egyleti bált, mely mintegy be-

mutakozóját fogja képezni a nagy nyilvánosság előtt. A milyen ambícióval és körültekintéssel működik a vezetőség bátran a legfényesebb sikert lehet jósolni a Gazdakör báljának; melynek kibocsátott meghívója a következő: A várad-velencei »Gazdakör« saját könyvtára és egyéb szükségleteinek fedezésére folyó évi február hó 21-én a »Páva« vendéglő restaurált tánctermében zártkörű táncmulatságot rendez. Belépti díj személyenként 1 korona. Kezdeté este fél 8 órakor. Jegyek előre válthatók Pauker Dániel ur üzletében és e bizottsági tagoknál. A rendező bizottság a következő tagokból van összeállítva: Kiss Elek elnök. Ifj. Krupka Károly alelnök, Ludvig Béla jegyző. Bartha Balázs pénztárnok, Papp János ellenőr. Török Sándor háznagy. Bálbizottsági tagok: Aranyosi Elek, Biró Gusztáv, Dancs János, Domokos Károly, Farkas József, id. Jónás János, Kántor Imre, Kiss József, Koszta Demeter, Kovács E. Ferencz, Molnár Gábor, Nagy Károly, Nánásy Károly, Pánya Miklós, Reteg István, Rölich Lajos, Smidt Ferencz, id. Tikos András, Vári Imre, Zettel Gyula. Tánczrendezők: Oó Dezső, Kökényesy Károly, Steincz Kálmán, Fülöp Béla, Horváth János, Patzkó Aladár, ifj. Tikos András, Fekete János, Ludvig testvérek.

Igazságszolgáltatás.

A mai sajtótárgyalás. Szügyi József, Bittner Ferencz elleni sajtóperével ma fog a nagyvárad esküdtsték foglalkozni. Egy nyitott közlemény a sajtóper tárgya, melyben Szügyi személye elleni támadást és becsületsértést látott. A törvényszék a következőképpen alakult meg: elnök Millye Gyula, szavazó bírák Gram Sándor és Gram Sándor és k. Nagy Sándor, jegyző Marossy Géza.

Elitelt kártyázók. Ádám János, Ádám József, Popucz József, Mészáros Zsigmond, Jakab József, és Vágó József összekérült egymással Braun Sámu korcsmájában és ferbliztek kegyetlenül. Azonban holmi apróbb differencia miatt összeverekedtek és így került az ügy a törvényszék elé. Az ügyesség nyilvános helyen meg nem engedett kártyajáték miatt is vádolta őket s elis ítélték mindnyájukat. Vágó János 14 napi fogházra s ezen kívül valamennyien 5—5 frt pénzbírságra lettek ítélve.

Hatóság elleni erőszak. Mandel Ferencz nagyvárad rendőrbiztos Berkovits Miklós orvossal megvizsgálta a »Hungaria« kávéházat, mely ekkor Freifeld Mór bérlete volt. Kisebb mulasztásokat találtak, melyről jegyzőkönyvet akartak felvenni. Azonban Freifeld megfogta Mandel kezét és a készülő jegyzőkönyvet elvette. Feljelentették hatóság elleni erőszak miatt s tegnap a nagyvárad törvényszék meg is tartotta a végtárgyalást és Freifeld Mórt 10 frt pénzbírságra ítélte.

Vétkes bukás. Deutsch Mórnak 2000 frt forgalmat meghaladó üzlete volt Szalárdon s így köteles lett volna cézét bejegyeztetni és könyvet vezetni, de ő mindkettőt elmulasztotta. Az üzlet azonban nem a legjobban mentspangott egy ideig, aztán Deutsch ur beadta a kulcsot. A törvényszék előtt vétkes bukás miatt állt s mivel nem tudta magát igazolni, ki is mondték vétkességét és 10 frt pénzbírságra lett ítélve.

Közönség köre.

Köszönet-nyilvánítás.

A biharmegyei kereskedelmi ipar s terményhitelbank 30 frtot, a Gazdasági és iparbank pedig 25 frtot ajándékozott mult évi üzlet eredményéből a Biharmegyei és Nagyvárad nőegylet részére, mely jótékony adományokért hálás köszönetemet nyilvánítom.

Nagyvárad, 1897. február 14.

Özv. báró Gerliczy Félixné, elnök.

REGENY-CSARNOK.

Rab-szerelem.

Francia regény.

1.

Pompás nyári idő volt. A mezőkön magas asztagokban állott a learatott buza, melynek arany sárga aczélos szemei itt-ott a földre peregtek de az ugrádozó veréb csapatcsakhamar felcsipegette mindet. A tiszta légben veres csőrű golyák repkedtek kelepelve. Az azur kék égen könnyű bárny felhők uszáltak melyek a domb oldalon csörgedező pataokban vissza tükrözödték, hol fürge pisztrángok ficzánkoltak ezüst pikkelyes testük mint a gyémánt csillogott az arany napfényben. A beláthatatlan határu mezőről vig dalolás hangjait sodorta szét a szél, mely az arató legények s kéve kötő leányoktól származott, kik a tüzes nap sugaraitól megbarnulva szaporán vágták le az érett kalászatokat, melyek az éles kasza érintésére sajátságos sziszegő hang mellett hulltak le a földre.

Az anbei völgy felől mely elnevezés a hátérben emelkedő erdőkoszorúztá hegyek egy nyílását illette egy sajátságos látvány bilincselte le egyszerre csak az aratók figyelmét. A szoros országuton egy különös csapat közeledett. Négyesével haladtak lánczozal egybekapcsolva elől és hátul a menetet örök zárták be. Semmi kétség rabok voltak. Legelő az idősebbek hátul a fiatalabbak mentek. Az utszéli zöldelő bokrok közt a menet élesen kivált a délutáni nap sugaraiiban a mint észrevehetőleg közeledett a síkságnak ez erdőhöz közel lévő részén álló régi apátság falai felé. Most már egészen jól kivehetőek voltak. Egyenruhába voltak öltözve nyírott fejükön füligerő sapkával piros lábaikat ütemre emelgették s katonás magatartással haladtak el az apátság kapujában őket már váró igazgató előtt, ki egy másik férfival együtt élénk beszélgetésbe volt merülve.

Történetünk abban az időben játszik, midőn az igazság ügy miniszter elhatározta hogy a mervauxi fogház épületben bezárt férfi és nő rabokat külön választja, de mivel az új fogház még nem volt készen, az auberivei apátságnak pár hónap óta üresen álló épületét szemelte ki a miniszter. A kormány ennek folytán megvásárolta a ciszterciák régi uradalmát melyet új rendeltetésének megfelelőleg épen átalakítani készültek nem csekély aggodalmára a város lakóinak, kik ugyancsak sopánkodtak a felett hogy ezentul fegyház lesz a szomszédságukban. A mervauxi fogház igazgatója már régóta örült, hogy megszabadul gyilkos és rabló fegyenceitől s hogy ezentul csupán a női foglyok sokkal kisebb felelősséggel és vigyázattal járó őrizetéről tartozik gondoskodni s lázas buzgalommal sietette a munkálatokat s mivel Alervaux csak néhány kilométernyire volt Auberive-től idejének nagy részét a megkezdett munkálatok színhelyén töltötte, vizsgálgatva a tömör falakat, boszantotta az építész alkalmatlakodván a munkásoknak. Az igazgató erőteljes vaskos termetű ember volt, arcán két apró szürke szem villagott mely szín az a jéghideg, fagyos kérlelhetlen s erélyes egyének szem-színe. Hogy a munkálatok gyorsabban folyhassanak, az igazgató elhatározta hogy egy csomó rabot áthozat a fogházból s hogy alkalmazza őket a földmunkálatoknál.

Ezek a rabok voltak azok kik épen most érkeztek meg.

Nézze csak kedves Dannyon ur, mondá az igazgató társának ki az Auberivei erdő felügyelője volt, micsoda erőteljes fiúk ezek.

Nem adok három hetet hogy ezek segítségével az új fogház az utolsó szegig készen fog állani.

A rabok épen e pillanatban kanyarodtak be az országutról az apátság felé vezető keskeny gyalogösvényen. Első tekintetre úgy néztek ki valamennyien mintha ugyanazon arcztypusa volna mindnyájuknak.

Ugyanazon alattomosan aláztos tekintetek, mint a megfenyített kutyáé ugyanazon sárgás puffadása az arcznak, ugyanazon mozgások.

Ugy-e erősek? mondá az igazgató botjának végével a földet verve. Reggel óta folyton dolgoznak s gyalognak s meg sem látszik

rajtuk. Olyan virgőczok akár csak egy gyík s milyen pompás arcz színök van.

Lehet, hogy üdék voltak, bár néhányan kinosan vánszorogtak. Mig az igazgató az őrsvezetővel beszélgetett, a fiatal foglyok egyike hátra maradt s megált mintha az erdőfelügyelőt akarta volna szemügyre venni.

Nos 16 os szám, kiáltott reá nyersen az őrsvezető, mit ácsorog ott hátul? Gyorsan vissza a sorba!

A fiatal suhancz arcza elkomyult s Dannyon urat, ki szemben állt vele, meglepte ez a szilaj, képmutatón alázatos kifejezés, melyet a hirtelen elkomolyodott fiatal arcz öltött magára.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Romazán ünnepe.

Konstantinápoly, febr. 16. (Saj. tud. táv.)

Holnapra, a szultán ramazán ünnepi útjára óriási előkészületeket tettek. Különösen a rendőri dolgokra terjesztették ki leginkább figyelmüket, mert a szultán roppant fél.

Szilági betegsége.

Budapest, febr. 16. (Saj. tudósítónk táv.)

Szilági Dezső házelnököt ismét szédülések bántják, ezért már kétszer nem elnökölt az országgyűléseken.

Hohenlohe aranylakodalma.

Budapest, febr. 11. (Saj. tud. táv.)

Hohenlohe német birodalmi kancellár arany lakodalma alkalmából tegnap a hercegi palotában családi lakoma volt a családtagok, rokonsága Hohenlohe és Wittgenstein házak alkalmazottjai számára. Az estélyen jelen voltak: Hohenlohe herceg, elzas-lotharingia helytartó, a Wittgenstein, Hohenlohe, Öhringen, Reuss, Castell, Salm és Schönbzm családok tagjai. A kancellár üdvözlő beszédet intézett az egybegyűttekhez, ezt követte az ajándéktárgyak átnyújtása. A vacsora alatt Hohenlohe jobbán Reuss hercegné, balján pedig Ratibor hercegné ült, a kit a badeni herceg vezetett az asztalhoz.

A krétai válság.

Athén, febr. 16. (Saj. tud. táv.)

Tegnap éjféltkor két szállító hajó indult utnak Krétába önkéntesekkel. Az önkéntesek Kréta szigetén három csoportra vannak felosztva. A Rethymus körül táborozó csapatot egy tüzérőrnagy, a Kandia táján levőt pedig egy mérnök-kari kapitány vezényli, míg Kanea alatt egy tüzérkapitány parancsnokol. Mind a három tiszt előbb a görög sereg kötelékébe tartozott, most azonban onnan kilépett.

Athén, febr. 16. (Saj. tud. táv.)

A kamara mai ülésén közölte a miniszterelnök, hogy V a s o s ezredes, a király szárnysegéde ma Kanea mellett kikötött. A hivatalos lap mai száma közzé teszi azt a parancsot, melyet a hadügyminiszter a krétai csapatok vezéréhez, Vassos ezredeshez intézett s mely arra utasítja őt, hogy a szigetet a király nevében szállja meg, a törököket az erdőkből kergesse el, és partraszállása után kiáltványt intézzen a sziget népeihez, hogy azt hatalmába veszi.

Athén, febr. 15. (Saj. tud. táv.) A kormány a hatalmak együttes tiltakozó jegyzékére azt felelte, hogy a görögök beavatkozását a krétai mézsár-

lások indokolták és nem a sziget nyugalmának felkavarása volt a cél. Kijelenti a kormány, hogy el van határozva újabb csapatokat küldeni Krétába a rend helyreállítása végett. A városban igen nagy az izgatottság. Az 1872-73-iki korosztályok tartalékjai 47 óra alatt bevonulni kötelesek. A képviselő kamarát állandóan nagy tömeg veszi körül, mely aggodva várja a Krétából jövő híreket.

Athén, febr. 16. (Saj. tud. táv.) Akrotiri-ben és Selinoban, a hol a keresztények a megyekormányzó hivatalát ostromalá fogták s véres összecsapásokra került a dolog a keresztények és mohamedánok között.

Kihallgatások az udvarnál.

Bécs, február 16. (Saj. tud. táv.)

Ő Felsége ma kihallgatáson fogadta báró Sterneck admirálist és Goluchovszky külügyminisztert. Tegnap kihallgatáson fogadtattak Francia, Orosz, Törökország követei és a szerb miniszterelnök.

Hadi tanácskozás.

Bécs, febr. 16. (Saj. tud. távirata.)

A király ma egy óra hosszáig értekezett Goluchovszkyval, később Sterneck volt ő fenségénél. A krétai eseményekről tanácskoztak, kiszivárgott hírek szerint. Az ismerteken kívül még több hajót fognak Krétába küldeni. Egyes csapatok, ha a körülmények nem változnak, mozgósítani fognak.

A görögök daczeza.

Budapest, február. 16. (Saj. tud. táv.)

A görög kormány daczára a hatalmak lépésének, újabb csapatokat küld Krétába. E hir mindenfelé óriási feltűnést keltett s világosnak tartják, hogy valami titkos politika vezeti a csekély számú görögöket. Sokan már egyes hatalmak kijátszásáról beszéltek s állítólag ez játszik közre a görögök merészségével s ez háborítja őket szembe szálni a tiltakozó hatalmasságokkal. Ha ez utóbbi körülmények a valóságnak megfelelnek, a háboru elkerülhetetlen.

Olasztüntetés a Krétaiak mellett.

Budapest, febr. 16. (Saj. tud. táv.)

Az Agenzia Stefani jelenti Milanóból: Tegnap itt lelkes tüntetések voltak a Krétaiak mellett. A város főutcait nagy néptömegek járták be görög és olasz zászlókat lengetve, midőn pedig a görög konzul lakása elé értek, perczekig éljenezték a görög nemzetet.

A nagyhatalmak beavatkozása.

Budapest, febr. 16. (Saj. tud. táv.)

Krétából ma azt a szenzációs hírt jelenti a táviró, hogy az európai hatalmak a török hatóságok beleegyezésével egy kombinált hadcsapatot szállítottak partra Kréta szigetén. Ezen megszálló csapat áll: az orosz, francia, angol és olasz csapatok száz-száz emberéből és 50 osztrák-magyar katonából. Ezen csapat-osztály egy olasz katonatiszt parancsai alatt áll. Egy másik ugyan annyi főből álló és ha-

sonlóképp szervezett csapat egy francia tiszt vezérlete alá rendelve szintén készen áll arra, hogy partra szálljon. A város bástyáira kitérítették az angol, olasz, francia, orosz és osztrák-magyar lobogókat. Kancsa megszállását külön jegyzékben tudatták a görög csapatok parancsnokával.

Intézkedések a mozgósításra.

Szeged, február 16. (Saj. tudósítók táv.)

A szegedi vasúti üzletvezetőség már megkapta a parancsot, hogy a bekövetkezendő mozgósítás esérére csapat-szállító kocsikat tartson készletben. A hatóságokhoz szintén rendeltérkezett, hogy a mozgósítás esetén betegek és sebesültek részére megfelelő, tiszta helyiségekről gondoskodjék.

UJ VASUTI MENETREND.

Érvényes 1896. október 1-től.

Vonat indul Nagyváradról.	Vonat érkezik Nagyváradra.
Páspökladány-Budapest felől gyorsvonat 7 ⁰⁰ este, 2 ⁰⁰ éjjel, személyvonat 11 ⁰⁰ d. e., 2 ⁰⁰ d. u., 11 ⁰⁰ éjjel.	Budapest-Páspökladány felől gyorsvonat 7 ⁰⁰ este, 2 ⁰⁰ éjjel, személyvonat 7 ⁰⁰ reggel, 3 ⁰⁰ d. u., 1 ⁰⁰ éjjel.
Kolozsvár felől gyorsvonat 7 ⁰⁰ este, 2 ⁰⁰ éjjel, vegyes- vonat 1 ⁰⁰ d. u., sze- mélyv. 3 ⁰⁰ délután, 2 ⁰⁰ éjjel.	Kolozsvár felől gyorsvo- nat 2 ⁰⁰ éjjel, 8 ⁰⁰ reggel, személyvonat 10 ⁰⁰ éjjel. 11 ⁰⁰ d. e. vegyesvonat 8 reggel.
Csaba-Arad-Szeged felől személyvonat 10 ⁰⁰ d. e., 4 ⁰⁰ d. u., vegyesvonat 7 ⁰⁰ este.	Arad-Szeged-Csaba felől vegyesvonat 8 ⁰⁰ r., sze- mélyvonat 9 ⁰⁰ d. e., 5 ⁰⁰ d. u.
Belényes-Vaskóh* felől ve- gyesvonat 4 ⁰⁰ reggel, 1 ⁰⁰ d. u.	Vaskóh-Belényes* felől vegyesvonat 11 ⁰⁰ d. e. 9 ⁰⁰ este.
Érmihályfalva felől ve- gyesvonat 6 ⁰⁰ r., 4 ⁰⁰ d. u.	Érmihályfalva felől ve- gyesvonat 8 ⁰⁰ r., 9 ⁰⁰ este.
Óst-Kót-Gyoma felől sze- mélyvonat 7 r., vegyes- vonat 1 ⁰⁰ d. u.	Gyoma-Kót-Óst felől ve- gyesvonat 10 ⁰⁰ d. e. személyvonat 8 este.

* Ezen vonatokkal lehet a Félix-fürdőbe és vissza közlekedni.

KÖZGAZDASÁG.

A börze reformja.

A magyar gazdaszövetség igazgató választmánya tegnap délután az István főherceg fogadó egyik termében ülést tartott, a melyen Bernáth István dr., a szövetség ügyvezetője, a börze reformjáról ezimel felolvasást tartott.

A felolvasás eleje azt a fejlődést vázolja, a mi az áru- és értéktőzsdéknél az utóbbi időkben tapasztalható. — Kiterjeszkedik arra, hogy a budapesti tőzsde, a mely a 60-as évek közepén alakult, ma többre, mint egy milliárdra teszi azokat a papirokat, a miket a tőzsdén jegyeznek, gabonakereskedelmünk pedig 1875—1895-ig 3.8 milliárd métermázsáról 9.6 milliárd métermázsára szökkent föl. Fölhozza azokat a reakciókat, a melyek a tőzsdékkal szemben nemcsak Németországban, hanem több európai államban is megindultak a tőzsdék ellen. E reakcióknak magvát az képezi, hogy a tőzsdék emelkedő fontosságával szemben úgy az állami ellenőrzést, mint a társadalmi kontrollt erősíteniük kell.

Attér azután a magyar tőzsdéértékelésre. Kiemeli, hogy a tőzsde vezető elemei részéről az agráriusok kívánságával szemben nem hiányzott a kellő előzetkenység s a disszonanciát azok az ultramerkantilizták idézték elő, a kiknek körülbelül 10 évvel ezelőtt sikerült, hogy a tőzsdékre irányuló reformot elnyomják, de ezeknek feje fölött a haladás hullámai nemso-kára össze fognak csapni.

Az agráriusok nem tartják eléggé azokat, a miket a tőzsdetanács kész megadni. Az agráriusok első sorban hathatósabb állami ellenőrzést kérnek a tőzsdére nézve, továbbá, hogy a tőzsdetanács tagjai gazdák is lehessenek. Az árjegyzések tekintetében szigorú ellenőrzést kívánnak az agráriusok és hogy a fikciót, az u. n. papirosbuzákot, a melylyel temérdek szédeltetésre adnak alkalmat, már csirákban elfojtsák.

Mindamellét fölolvastó újból kiemeli, hogy az ellentétes álláspontok kiegyeztetését nem annyira a tőzsdetanács, mint a tőzsde ügyének tulbuzgó szószólói gátolják meg.

Az agrárius mozgalmaknak egyik nagy és el nem tagadható eredménye az az állásváltoztatás, a mely a merkantil körökben észlelhető. Azok, a kik a nemzetek közgazdasági életének jellemző mozzanatait figyelemmel kísérik, kénytelenek belátni, hogy az a reakció, a mely a tőzsdék és általában a merkantilizmus ellen indult meg, fejlődésének még csak az első állapotában van.

A magyar agráriusoknak az a hivatásuk, hogy megértve az idők szavát, saját érdekükben, de a nemzetközi agrárizmus erősítése végett is oda törekedjenek, hogy mozgalmuk minél tágasabb tért szerezzen, s hogy ezek által a magyar közgazdasági politika megváltozzék, még pedig a földmivelő osztály javára.

Meghívó. Az országos szőlőtelepítő szövetkezethez Budapestben 1897. évi február hó 20-án délután 4 órakor a Terézvárosi Casino I-s emeleti termében (VI. ker., Andrássy-ut 39. sz.) tartandó alakuló közgyűlésére. Az alakuló közgyűlést megelőzőleg ugyanazon helyiségben d. u. 3 órakor előtervezet tartatik. Budapest 1897. február 1. Az előkészítő bizottság nevében: Földvár László, cs. és kir. kamarás, szőlőtelep-tulajdonos, nagybirtokos. Nagy György, kir. tanácsos, nagybirtokos. Dr. Horváth Jenő, ügyvéd, szőlőtelep-tulajdonos.

„Az országos szőlőtelepítő szövetkezet.” február hó 20-ik napján Budapestben a Terézvárosi Casino I. em. termében (VI. ker., Andrássy-ut 39. sz.) tartandó alakuló közgyűlésének tárgysorozata: 1. A szövetkezet megalakulásának kimondása. 2. Az alapszabályok megállapítása. 3. Az igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok megválasztása. 4. Az igazgatóságnak meghatalmazás adása arra nézve, hogy az alapszabályokon a törvényszék által netán kívánandó módosításokat megtehesse.

Terménytőzsde.

Budapest, február 16.

B u z a	őszre, bácskai	7.72
•	őszre, északi	7.35
•	október-novemberre, bácskai	6.45
•	okt.-nov.-re északi	3.83
R o z s	őszre bácskai	10.90
•	őszre, északi	7.74
T e n g e r i,	okt.-nov.-re, bácskai	7.36
•	okt.-nov.-re, északi	6.47
R e p c z e	október-novemberre, bácskai	3.85
•	okt.-nov.-re, északi	11.00

Bécs, február 16.

B u z a	tiszai	8.75—0.—
•	bánsági	8.30—0.—
•	bácskai	8.40—0.—
•	szokványáru őszre	0.—0.—
B u z a	szokványáru tavaszra	7.05—0.—
R o z s	tiszavidéki	3.95—0.—
•	szokványáru őszre	6.25—0.—
•	szokványáru tavaszra	6.35—0.—
T e n g e r i	magyar	6.40—0.—

Hivatalos arfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1897. febr. 16-án.

Magyar aranyjárdék 4%	122 —
Magyar koronajárdék	99.80
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	123 —
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.75
Magyar keleti vasúti államkölcsön 1876-ból	121 —
Magyar földhermentelési kötvény 4%	98 —
Italmérési jog megváltási kötvény	100.75

Horvát-szlavon földhermentelési kötvény	98.25
Magyar nyereség sorsjegy-kölcsön	151.50
Tiszasabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	140 —
Osztrák járadék papírban	101 —
Osztrák járadék ezüstben	123 —
Osztrák járadék aranyban	123 —
Tsztrák korona járadék	100.20
1880. osztrák államsorsjegyek	143 —
Osztrák magyar bankrészevény	950 —
Magyar hitelbank részevény	394 —
Osztrák hitelintézeti részevény	362.50
Osztrák-magyar Államvasúti részevény	845.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.50
Német birodalmi márka	58.70
London vista	120 —
Páris vista	47.70
20 márkás arany	11.75

K i v o n a t.

Ad. 14481—896. S. sz. végtárgyalási jegyzőkönyv. Felvétellett Nagyváradon, a nagyvárad kir. törvényszék, mint sajtóbírósnak 1896. november hó 27-én tartott nyilvános ülésében dr. Bulovszky József kir. ügyész sajtóügyi közvédlőnek Csippék Ferenc nagyvárad lakos, hírlapíró elleni, — sajtó útján elkövetett rágalmozás vétsége miatt indított sajtóperében, a 14481—896. Sajtó sz. végzése folytán. A bíróság határozathozatalra visszavonulván tanácskozás után következőleg ítelt: Ő Felsége a Király nevében! A nagyvárad kir. törvényszék, mint sajtóbírósnak Csippék Ferenc vádlottat a btk. 258. 259. §-ai alá eső, a 262. §. szerint minősülő s a 270. §. 1. p. szerint hivatalból üldözendő rágalmozás vétségében — az eskütszék határozata alapján — vétkesnek mondja ki s ezért a hivatolt §-ok alapján s a 92. §. alkalmazásával behajthatatlanság esetén negyven (40) napi fogházra átváltoltatandó kettőszáz (200) frt fő, és tíz (10) napi fogházra átváltoltatandó ötven (50) frt mellék büntetésre íteli s kötelezi az eljárás és esetleges tartási költségek viselésére. Ezen ítélet a btk. 277. §-a alapján a „Tiszántul” cz. lapban jogerő után a legközelebbi számban vádlott költségére közzé tétetni s ugyanezen ítélet vádlottnak kézbesített rendeltetik, stb. stb. Km. Millye Gyula t. elnök. H. Kocsán János t. jegyző.

Jelen hivatalos másolat hitelűl,

Nagyváradon, 1897. évi február hó 13-án.

Gr. Neuhaus Emil,
tvszéki kiadó.

Szerkesztői posta.

P. K. — Nagyvárad. A Sztarill Ferenc által készített új tervezet leírását, a melyben kimutatja, hogy a város minden megterhelhetése és a kivétel elodázása nélkül a Bémer-téren fel lehet a színházat építeni, egész jóakarattal és meggyőződéssel közöltük. Kérdésére, hogy mit szólnak R. V.-nak a „N—d” tegnapi számban közölt cikére, csak azt jegyezzük meg, hogy már sokan számítottak arra, milyen nagy forgalmat csinálnak a Nagypiac-tér közelében levő üzleteket, ha a színház ott épül fel s egyben konstatáljuk, hogy alig pár hete a Lloyd kávéházat Rendes Vilmos építész vette meg s az jelenleg az ő tulajdona, bár testvére kezeli.

S. J. Margitta. Az ottani r. k. egyháztanács tagjai nem vettek még tudomást a Sz. László nyomda létezéséről?

V. J. Kolozsvár. Köszönettel vettem a szép kiv. tárczát. Ebben a háborús világban kétszeres becsre lesz. Nem kellett azon simítani semmit.

— **Ö.** Legutóbbi dolgozata nem rossz éppen, de alalmas. Ez a formája az elbeszélésnek a legnehezebb. A cselekmény hiányát pótolni igen nehéz. Gyermekkori ábrándokkal meg éppen nem lehet. Talán mégis sorát ejtjük. — Az a tudósítás azért késett, mert mikor a levelet megkaptam nagyon sok dolgom volt; az írásra ráismertem, de azt gondoltam, hogy tárcza van benne — csak másnap bontottam fel. Ne írjon kérem mindkét oldalára a papírosnak, mert ez hátráltatja a szedést.

Lángoló tárcza. Nem akarjuk egy régen elkopottat viccelni elütni a dotgot, de legjobb akarat mellett sem mondhatjuk azt, hogy jó lenne ez a nőies vonásokkal megírt dolgozat. Humort nagyító üveggel sem találhatni benne, komoly tartalomról pedig szó sem lehet. Tessék más genrében próbálkozni.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Nagy kiárusítás!

Tisztelettel hozzuk tudomásra, hogy üzletünkben a legczélszerűbb cikkekből **nagy kiárusítást** rendezünk és

mélyen leszállított árakban

Téli kabátok
6 frttól.

Téli gallérok
10 frttól.

Téli ruhaszövet
25 krtól.

Női posztó
50 krtól.

Angol szövetek
80 krtól.

árusítunk, főleg a legújabb női felöltők, legújabb téli gallérok, gyermek köpenyek, muffok, női ruhakelme, barketek, téli kendő, férfi és női fehérneműek, kitűnő jó hazai vásznak, asztalneműek, szőnyegek és több száz darab női ruhaszövet maradékot, utóbbiakat

fél árkban!

E kedvező bevásárlási alkalomra is kérve becses látogatását, maradtunk

kiváló tisztelettel

SPITZER TESTVÉREK.

Nagyvárad, Zöldfa-utca.

275-21-26

barketek
22 krtól.

Vég jó vászon
4 frt 50 kr.

Vég jó Siffon
4 frt 20 kr.

Egy posztó kettő
2 frt.

Selyem fejkendő
80 kr.

Farsangra!!

báli és lakodalmi

meghívók,

táncz-rendek és menü-kártyák,

különböző színnyomással.

Könyvnyomdánk **román szövegű** nyomtatványok elkészítésére is be van rendezve.

Megrendelések posta útján is eszközölhetők:

Szent-László könyvnyomdában

Nagyvárad, Apáca-utca 3. sz.